

Liite 12 Täydennysinventointi: Lähialueen paikallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet, 2.10.2025, A-Insinöörit

Kohdenumerointi maisemaselvityksessä	Kohde	Arvoluokka	Etäisyys	Aiemman selvityksen tiedot ja sen perusteella päivityksen yhteydessä arvioidut arvoperusteet	Valokuva	Nykytila
1	Salmela	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	3,1 km	Edelleen asuttu Salmelan tila on pihamaisemaltaan avoin. Pihapiirissä on sekä uutta että vanhaa, maalaamaton päärakennus on vuodelta 1924. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
2	Koivulan haka	Paikallisesti merkittävä perinnemaisema	3,7 km	Hajanainen, tienvarsimaisemaa kaunistava kokonaisuus. (P) Kohteen arvot perustuvat tienvarren maisemakuvan lisäksi perinteisen maankäytön luomaan elinympäristöön lajistoineen ja maankäyttöön liittyvine rakenteineen.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
3	Leppälä	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	3,8 km	Leppälän pihapiirissä on neliöpihapiirin jäsenitys. Korkeimmalla paikalla olevaa 1920-1930-lukujen taitteessa valmistunutta asuinrakennusta vastapäätä sijaitsee asuinrakennusta vanhempi neliosainen luhtiaitta. Näiden välissä on vuonna 1951 sementtitiilistä rakennettu navetta. Tätä vastapäätä sijainnut vanha navetta on purettu pois. Talon takana on 1800-luvulta oleva pieni, seinähirsiltään kulunut aitta. Katto on vasta korjattu. Neliosainen luhtiaitta on korjattu 1998. Kohteen arvot perustuvat maisemallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
4	Vainion haka	Paikallisesti merkittävä perinnemaisema	3,7 km	Heinijoen mutkassa, maantien varrella oleva pässihaka. (P+) Kohteen arvot perustuvat perinteisen maankäytön luomaan elinympäristöön lajistoineen ja maankäyttöön liittyvine rakenteineen.		Nykytilassa alue ei selkeästi erotu maisemakuvassa. Käyttö mahdollisesti päättynyt. Kohteen arvoperusteet ovat hieman heikentyneet.
5	Tolola	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,0 km	Tololassa on kaksi viime vuosisadan alkupuolen asuinrakennusta, suurikokoinen hirsinen piharakennus ja joen varressa uusi savusauna. Rakennukset ovat asuttavassa kunnossa, mutta jo vähän rapistumassa. Maalaamaton kahdella kuistilla varustettu jyhkeä päärakennus on rakennettu kahdessa vaiheessa. Vanhempi osa on siirretty "Niimestä" vuonna 1921 ja jatko-osa on rakennettu 1950-luvulla. Rakennuksessa on kaksi isoa pirttiä ja niiden välissä kamarit. Tololan molemmat asuinrakennukset ovat olleet koulukäytössä. Kohteen arvot perustuvat lähinnä historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin.		Päärakennuksen kuistit on purettu. Kahdesta rakennuksesta puuttuu katto. Rakennusten ominaispiirteet silti edelleen nähtävissä. Pihapiiri hoitamaton ja osittain vesakoitumassa.

6	Museoalue	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,4 km	Puolanka-Pirttiin, Puolangan kotiseutumuseoon, Lylykkälän pellonpäästä vuonna 1937 siirretty asuinrakennus sekä kunnalliskodin pelloilta 1980-luvulla siirretty aitta. Alueella on kaksi aittaa ja toisen aitoista omistaa ja sitä käyttää Puolangan kesäteatteriyhdistys. Alueella sijaitsee myös Puolangan kesäteatterin katsomo. Rakennukset ja esinekokoelma ovat kunnan omistuksessa. Maapohjan omistaa Puolangan evankelisuterilainen seurakunta. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin, alueen käyttö kotiseutumuseona tuo kohteelle merkitystä myös identiteetin kannalta. Kokonaisuus on myös maisemallisesti yhtenäinen.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
7	Vanha meijeri	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,4 km	Vanha meijeri edustaa käyttämättömänä ja huonokuntoisenakin jotain erityistä Puolangan taajamakuvassa. Puolangan osuusmeijeri perustettiin vuonna 1906 ja toiminta alkoi seuraavana vuonna. Meijerirakennus lienee vuodelta 1907. Meijerin kukoistusaikaa oli 1910-luku. Toiminta alkoi tämän jälkeen kuihtua, eikä meijeri saanut enää hankittua uusia jäseniä. Sen toiminta lakkasi lopullisesti vuonna 1936. Kivirakennuksena meijeri on ollut harvinaisuus Puolangan kyläkuvassa. Se edustaa tyyliltään jugendia. Kohteen arvot ovat moninaiset, perustuen mm. historiallisiin ja rakennushistoriallisiin sekä maisemallisiin arvoihin.		Rakennus on palanut vuonna 2016 ja arvoperusteita ei enää ole.
8	Yritys ja Mäntylä	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,5 km	Pihapiirin rakennukset ovat 1900-luvun alkupuolelta, Kajaanintien varren Yritys 1900-luvun ensimmäisinä vuosina ja Mäntylä 1920-luvun puolivälissä. Pihapiirissä on lisäksi kaksi aittaa, leikkimökki ja sauna. Pihapiiristä on purettu varastoaittoja ja useamman hevosen talli. Pihapiirin historia on Puolangan kirkonkylän keskeisimmän raitin historiaa. Kauppatoiminta alkoi Yrityksen takahuoneessa 1930-luvulla vaateliikkeenä, myöhemmin sekatavarakauppana ja baarina. Mäntylä on jossain vaiheessa toiminut kestikievarina. Rakennukset edustavat viime vuosisadan alun puurakentamistaitoa. Rakennusten käyttöhistoria ja sijoittuminen kylän keskeisimmän raitin varteen antaa kuvan kirkonkylän elämästä ja kaupankäynnin mittakaavasta viime vuosisadan alkupuolella. Rakennusten kunto on vielä kohtuullinen, Yrityksen kate heikkokuntainen. Kohteen arvot ovat moninaiset, perustuen mm. historiallisiin ja rakennushistoriallisiin sekä maisemallisiin ja identiteettiarvoihin.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
9	Koulun alue	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,6 km	Koulualueen vanhimmat rakennukset edustavat jälleenrakennuskauden arkkitehtuuria. Vanhimmat rakennukset ovat 1940-luvun lopulta. Kajaanilaisen arkkitehdin Eino Pitkäsen vuonna 1947 suunnittelema kansakoulurakennus, nykyinen ala-aste, on säilyttänyt hyvin aikansa tyylipiirteitä. Viereiset keski- ja kansakoulu sekä siihen kuuluneet matalat asuntolarakennukset rakennettiin vuonna 1963. Yläaste on purettu vuonna 2003. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohteella on myös maisemallista merkitystä.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.

10	Puolangan kunnantalo	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,6 km	Kunnantalon ja siihen kuuluvan virkailijoiden asuintalon ja paloaseman on suunnitellut vuonna 1966 Maaseudun keskusrakennustoimisto Helsingistä, arkkitehtina Kosti Kuronen. Kunnantalo on rakentamisaikanaan edustanut kyläkuvassa hyvin modernia rakentamista, jota se on vielä 2000-luvun alussakin. Julkisivua hallitsevat suuret puulistoilla jaetut lasipinnat. Tasakatto ja arkkitehtuurissa ilmenevät selkeät geometriset muodot ilmentävät hienolla tavalla 1960-luvun arkkitehtuuria. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin sarvoihin. Kohteella on erityistä merkitystä myös maisemakuvan ja identiteetin kannalta.		Aiemmasta inventoinnista poiketen rakennus on nykyään harjakattoinen. Muutoin nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
11	Liikerakennus (Puolangan apteekki)	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,6 km	Mahdollisesti 1950-luvulta oleva liikehuoneisto, jossa toimii mm. Puolangan apteekki. Valkoiseksi rapattu rakennus, jonka perustuksena on ajalle tyypillinen uritettu ja maalattu betoni. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Rakennuksella on myös maisemallista merkitystä osana kylänraittia.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia. Apteekki ei toimi enää rakennuksessa.
12	Poliisitalo	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,7 km	Kunnantalo ja poliisitalo edustavat taajaman sydämessä julkista rakentamista. Jämerä, kaksikerroksinen ja selkeä kivitalo edustaa arkkitehtuuria, joka kestää hyvin ajan hampaissa. Poliisitalo on 1950-luvulta. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Rakennuksella on myös maisemallista merkitystä kyläkuvan kannalta.		Rakennus on nykyään asumaton ja alue hoitamaton. Rakennuksen ominaispiirteet silti edelleen havaittavissa.
13	Puolankajärven rantalaidun	Paikallisesti merkittävä perinnemaisema	4,7 km	Peltoihin rajautuva rantalaidun, joka erottuu hyvin ympäröivistä alueista. (M-) Kohteen arvot perustuvat perinteisen maankäytön luomaan elinympäristöön ja maisemakuvaan.		Ilmakuvatarkastelun perusteella alue on kasvamassa umpeen eikä enää erotu selkeästi ympäröivistä alueista. Kohteen arvoperusteet ovat selvästi heikentyneet.
14	Puolanka-talo	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,7 km	Pitäjän vanhin talo, joka sijaitsee komealla paikalla Puolankajärven rannalla. Pihapiirissä on 1920 valmistuneen asuinrakennuksen lisäksi navetta, johon liittyy komea hirsistä tehty lato. Tien varressa on riihi ja rannalla savusauna. Metsän reunassa on aiemmin Puolanka-taloon kuuluneita aittoja. Puolanka-talo on hyvä esimerkki kainuulaisesta talonpoikaistalosta monella tavalla. Pihapiirissä on pitkällä aikavälillä tehtyjä rakennuksia, jotka sijoittuvat maisemaan hyvin tarkoituksenmukaisesti. Rakennuksia on myös siirretty ja purettu aina tilanteen mukaan. Paljon on vielä jäljellä ja kokonaisuus on hyvä. Maisema rakennusten ympärillä sekä järven rannalla on vielä avoin. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin, rakennushistoriallisiin sekä maisemallisiin arvoihin. Pitäjän vanhimpana talolla on erityistä merkitystä myös identiteetin kannalta.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.

15	Vanha paloasema	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	5,0 km	Vanha paloasema on jäänyt pois käytöstä uuden paloaseman valmistuttua kunnantalon yhteyteen vuonna 1967. Rakennusta on kunnostettu 1990-luvun lopulla osana Kainuun ympäristökeskuksen ympäristönhoitotöitä. Kohteen arvot perustuvat lähinnä historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Rakennuksilla on myös maisemallista merkitystä.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
16	Kirjasto	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	5,0 km	Kirjasto edustaa arkkitehtonisesti Oulun koulun tyyliä. Rakennuksen on suunnitellut puolankalaisyntyinen arkkitehti Ilpo Väisänen. Tyylipiirteen pykimyksenä oli moderinin arkkitehtuurin ja alueellisen rakennusperinteen omalaatuinen synteesi. Tyylin keskeisiä tunnuspiirteitä ovat puhtaaksi muuratut tiilipinnat, liitoitellut, vahvapiirteiset ikkunanpuitteet ja samalla tavoin vahvat kattokannattajat. Katteena suosittiin tiiltä. Puolangan kirjasto on edelleen melko puhdaspiirteinen tyyliuunnan edustaja. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Sijaintinsa vuoksi kohteella on myös maisemallista merkitystä.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
17	Toivola	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	5,1 km	Toivolan pihapiiri on rakentunut vähitellen ja vanhimmat osat ovat peräisin 1800-luvun lopulta. Toivola on alun perin ollut Kiiskilän pappilan torppa. Toivolassa on ollut useaan otteeseen kirjakauppa sekä vielä rauta- ja talouskauppa ja majatalo. Rakennusryhmä on heikossa kunnossa. Rakennukset ovat kyläkuvan ja pääraitin kannalta niin arvokkaita, että ne tulisi kunnostaa ja kunnostamisella alkaa olla jo aika kiire. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Sijaintinsa vuoksi kohteella on myös erityistä maisemallista merkitystä.		Rakennukset on purettu ja arvoperusteita ei enää ole.
18	UPM-Kymmenen konttorirakennus	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	5,2 km	Rakennus edustaa sodan jälkeisiä rakentamiselle tyypillisiä materiaalivalintoja ja rakentamistapaa. Rakennuksessa on alkuperäinen tiilikate ja vuorilauditus. Ikkunat on uusittu. Piha on puistomainen. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Sijaintinsa vuoksi kohteella on myös erityistä maisemallista merkitystä.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
19	Porkkala	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	5,3 km	Porkkalan pihapiirin vanhimmat rakennukset on tehty aikaisintaan 1800-luvun lopulla ja osa rakennuksista on selvästi 1900-luvun alkupuolelta. Pihapiirissä on asuinrakennus, sitä vastapäätä aitta ja toisella sivulla vanhempi aitta ja sen takana savusauna. Pihapiirin ympärillä ovat riihi, vanha lato vanhempi ja uudempi rantasauna ja aitta. Rakennukset ovat hyvässä hoidossa. Asuinrakennuksen kunnostustyöt ovat käynnistymässä. Tila on vuosikymmenten ajan ollut Santaholma Oy:n omistuksessa. Sittenmin tila on myyty yksityiselle. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin sekä maisemallisiin arvoihin.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.

20	Huovila	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	6,7 km	Huovilan rakennukset sijaitsevat Paltamo-Puolanka maantien välittömässä läheisyydessä. Pihapiirin muodostavat asuinrakennus ja sitä vastapäätä oleva hirsirakenteinen suurikokoinen navetta. Pellon laidalla ovat uudehko saunarakennus ja yksihuoneinen aitta. Huovilan erikoisuus on näyttävä mansardikattoinen asuinrakennus. Asuinrakennus ja navetta ovat 1900-luvun alusta ja ovat hyvässä kunnossa. Huovilassa on ollut mm. posti ja muutamia vuosia koulukin. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde on myös osa arvokasta kylämaisema-aluetta.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
21	Niemi	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	6,7 km	Pieni-Salmijärven rannassa sijaitsevassa Niemessä ovat viime vuosisadalla rakennettu asuinrakennus, kookas luonnonkivinavetta ja otsallinen yksihuoneinen aitta. Asuinrakennuksen ulkovaippaa on uudenaikaistettu korjaustöiden yhteydessä. Navetassa on ehyt katto, mutta seinä rakenteiden kunto ei ole ihan ongelmaton. Otsallinen aitta on hyvässä kunnossa. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin arvoihin. Pihapiiri on myös osa arvokasta kylämaisema-aluetta.		Rakennusten vierustat ovat melko reheviä ja pihapiiri hieman hoitamaton. Kivinavetta on osittain romahtanut.
22	Väyrylä, Ylitalon vasikkahaat	Paikallisesti merkittävä perinnemaisema	6,8 km	Maisemallisesti viehättävä, joskin kasvillisuus on lannoituksen seurauksena yksipuolista. (P+) Kohteen arvot perustuvat perinteisen maankäytön luomaan elinympäristöön lajistoineen ja maankäyttöön liittyvine rakenteineen. Kohde kuuluu myös arvokkaaseen kylämaisema-alueeseen.		Lähialue on edelleen viljelykäytössä, mutta kohde ei ole hakakäytössä tällä hetkellä. Perinnemaiseman arvoperusteet ovat hieman heikentyneet.
23	Heikkilä	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	6,9 km	Talo sijaitsee Väyrylän kylällä paikassa, jossa lähimpinä taloina ovat Pienimäki ja Reunala. Paikka on Väyrylän kylän tiiveintä asutusta. Pihapiirissä on vain kaksi rakennusta. Hirsinen, viime vuosisadan alussa tehty, peiterimoituksella vuorattu asuinrakennus ja heikkokuntoinen betonitiilistä tehty navetta. Päärakennuksen kunto on ehyen huopakatteen alla hyvä. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde on myös osa arvokasta kylämaisema-aluetta.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
24	Väyrylän koulu	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	7,0 km	Väyrylän kylän koulu, nykyisin jo käytöstä poistunut, on rakennettu ennen sotia. Koulu on tehty vuonna 1955 ja on nyt yksityisomistuksessa. Kouluun liittyy asuntolarakennus. Molemmat rakennukset on tehty hirrestä. Pihapiiriin kuuluvat myös ilmeisesti 1980-luvulla rakennetut hirsiset liikerakennukset. Pihapiiristä avautuu vaikuttava maisema Pienen Salmijärven suuntaan. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde sijaitsee myös arvokkaalla kylämaisema-alueella ja kohteesta avautuvat näkymät ovat merkittäviä.		Koulurakennus on heikossa kunnossa ja pihapiiri on vesakoitumassa umpeen. Näkymiä ei pihapiiristä enää avaudu. Rakennusten ominaispiirteet ovat edelleen havaittavissa.

25	Väyrylä, Ylitalon metsä ja niittylaidun	Paikallisesti merkittävä perinnemaisema	7,2 km	Tilan karjalla on laajat luonnonlaitumet tilan ympäristössä. Vuosittainen lannoitus on aiheuttanut kasvillisuuden yksipuolistamista. (M-) Kohteen arvot perustuvat perinteisen maankäytön luomaan elinympäristöön ja maisemakuvaan.		Lähialue on edelleen viljelykäytössä, mutta kohde ei ole laidunkäytössä tällä hetkellä. Perinnemaiseman arvoperusteet ovat hieman heikentyneet.
26	Karhusen kauppa	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	7,3 km	Karhusen kauppa on monen muun puolankalaisen kyläkaupan tapaan rakennettu osaksi asuinrakennusta. Suurikokoisista ikkunoista kaduille päin voi päätellä rakennuksen toimineen aiemmin kauppana. Kaupparakennus valmistui vuonna 1946 sodan jälkeisessä materiaalipulassa. Suurikokoinen varasto rakennettiin palaneen tilalle vuonna 1958. Kaupan rakennukset edustavat sodanjälkeistä jälleenrakennuskauden arkkitehtuuria. Rakennukset olivat inventointihetkellä hyvässä kunnossa. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde sijaitsee myös arvokkaalla kylämaisema-alueella.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
27	Kuirivaara (Aro)	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	7,4 km	Aron talo sijaistee alempana rinteessä ja on ollut vuosikymmenten tauon jälkeen taas muutaman vuoden asuttuna. Hirsinen asuinrakennus on vuodelta 1913. Vanha asuinrakennus on tuolloin purettu uuden tieltä. Nykyistä asuinrakennusta on lyhennetty vuonna 1949 lahoamisen vuoksi. Tilalla on asuinrakennuksen ja sitä vastapäätä olevan hirsisen navetan lisäksi uudempi uloslämpiviä sauna, savusauna ja vesimylly. Kaikki rakennukset kaipaavat kunnostusta. Talossa oleva lammaslaua huolehtii talon välittömän ympäristön hoidosta. Asukkailla on tavoitteena avartaa vaaralta avautuvia näkymiä puustoa kaatamalla. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde sijaitsee myös arvokkaalla maisema-alueella ja siitä avautuu merkittäviä näkymiä etelään.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia. Talossa ei ole enää lampaita ja näkymiä on avattu puustoa kaatamalla, tosin puustoa kasvaa uudelleen.
28	Ylitalo	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	7,4 km	Näyttävä talonpoikaistalo näyttävällä paikalla. Kookas asuinrakennus, jonka näyttävyyttä heikentää vain ulkopintoihin asennettu vaalea asbestilevy. Rakennuksessa on sodanjälkeiselle rakentamiselle ominaiset yhdellä pystypuitteella varustetut ikkunat. Ikkuna on jossain vaiheessa uusittu. Päärakennus on hyvässä kunnossa. Pihapiirissä on säilynyt vanhoja rakennuksia ja niitä on kunnostettukin. Navetta on hyvässä kunnossa, mutta kookas hirsinen piharakennus on heikommassa kunnossa. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde sijaitsee myös arvokkaalla kylämaisema-alueella.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.

29	Kuirivaara	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	7,5 km	Kuirivaara lieenee vanha asuinpaikka, joka on syrjäinen yksittäinen vaara-asutuspaikka. Pihapiirejä on kaksi: Kuirivaara ja Aro. Jälkimmäisessä asutaan edelleen ilman sähköä. Kuirivaara on ollut autiona jo vuosikymmeniä. Asuinrakennus on siirretty nykyiselle paikalleen vuonna 1930 ja samalla siihen rakennettiin uusi pirtti. Kamarit on rakennettu 1800-luvulla. Rakennuksessa on paljon arkaaisia piirteitä: katossa on jäänteitä vanhasta tuohi- ja malkakatteesta ja kamaripuolen ikkunat ovat kuusiruutuiset, mutta pirtissä on jo tuoreemmat T-mallin ikkunat. Rakennushistoriallisesti harvinaisin yksityiskohta on kuitenkin läpikuljettava porstua. Sen takana ovat jäljet pois puretusta peräisestä eli perähuoneesta. Asuinrakennukseen on ilmeisesti 1970-luvulla rakennettu turvekatto. Turvekaton rakenne täytyy pikaisesti muuttaa mikäli rakennus halutaan säilyttää. Pihapiirin muita rakennuksia ovat vanha hirsinavetta ja keittokota. Molempien rakennusten kunto alkaa olla heikko. Ympäristö kaipaa myös kovasti raivausta. Säilyäkseen rakennukset tarvitsevat pikaisesti korjausta. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohde sijaitsee myös arvokkaalla maisema-alueella.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia. Rakennusta ei ole korjattu.
30	Kivari	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	8,5 km	Kivari sijaitsee Kivarijärven pohjoisrannalla, tien ja järven väliin jäävällä rantapelloalueella. Kivarijärven pohjois-, kuten myös eteläranta, ovat maisemallisesti hienoa seutua. Molemmissa paikoissa on aistittavissa että niissä on asuttu kauan. Kivari on ollut Väisästen suvun hallussa vuodesta 1625. Tila on myös alueen emätila, josta on erotettu kaikkiaan kahdeksan tilaa. Pihapiirin rakennuksia ovat asuinrakennus, joka Kivariin on tehty 1910-luvun loppupuolella, navetta (1967), sauna ja siihen kuuluvat aitat (1960-luku). Pihapiirin laidalla ovat vielä tilan vanhimmat rakennukset eli vilja-aitta, joka on mahdollisesti jopa 1700-luvulta sekä uudehko nukkuma-aitta. Kohteen arvot perustuvat rakennushistoriallisiin arvoihin. Kivarin alueella on myös maisemallista arvoa.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
31 (ei mukana maisemaselvityksessä)	Käsityöneuvonta-asema	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	4,8 km	Käsityöneuvonta-asemana toimiva vanha, arvokkaan näköinen puutalo, Ritola, on alun perin ollut kunnanlääkärin talo. Muutostyöt neuvonta-asemaa varten on suunnitellut arkkitehtitoimisto Mattila-Malmivirta Oulusta vuonna 1987. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Rakennus on myös kyläkuvan kannalta tärkeällä paikalla.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia.
32 (ei mukana maisemaselvityksessä)	Puolangan Ryhdin talo	Muu paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriakohde	5,2 km	Puolangan Ryhdin, urheiluseuran, talo on vuodelta 1958. Kaksikerroksisessa vinkkelirakennuksessa on vaalea vaakavuorilauditus. Rakennus edustaa tyylipiirteiltään vielä selvästi jälleenrakennuskauden arkkitehtuuria. Ryhdin talon on kyläkuvan ja käyttöhistoriansa kannalta tärkeä rakennus. Kohteen arvot perustuvat historiallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin. Kohteeseen liittyy myös identiteetti/symbolimerkityksiä. Rakennus on myös kyläkuvan kannalta tärkeällä paikalla.		Nykytila vastaa pääosin aiempaa inventointia, tosin julkisivuun kiinnitetty teksti muuttaa vaikutelmaa rakennuksesta.

Päiväysinventointi perustuu maastokäyntihavaintoihin (08/2024 ja 09/2025) sekä ilmakuvatarkasteluun (kartta.paikkatietoikkuna.fi).

Kohteiden arvojen määrittelemisessä on hyödynnetty Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet -raportissa esitettyjä arvottamiskriteereitä. (https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/08/kainuun_maakunnallisesti_arvokkaat_rakennushistorialliset_kohteet.pdf)